

U 2/2020 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen med anledning av Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och Rådets förordning om inrättande av Fonden för en rättvis omställning och den 14 januari 2020 presenterade ändrat förslag till förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering (*Fonden för en rättvis omställning*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag från den 14 januari 2020 till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Fonden för en rättvis omställning och det ändrade förslaget från den 14 januari 2020 om de allmänna bestämmelser och finansiella regler som gäller Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden plus, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt de finansiella reglerna som gäller Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering samt en promemoria om förslagen.

Helsingfors den 27 februari 2020

Näringsminister Mika Lintilä

Konsultativ tjänsteman Petri Haapalainen

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET

PROMEMORIA
27.2.2020

EU/2020/0407
EU/2018/1141

STATSRÅDETS SKRIVELSE TILL RIKSDAGEN OM FONDEN FÖR EN RÄTTVIS OMSTÄLLNING

1 Allmänt

Kommissionen antog den 2 maj 2018 förslaget till följande fleråriga budgetram för åren 2021–2027. Enligt förslaget ska 25 procent av utgifterna i EU:s budget, dvs. 320 miljarder euro, anvisas till klimatåtgärder. Senare i maj godkände kommissionen lagstiftningsförslag om användningen av sammanhållningspolitikens finansiering. Ett av de viktigaste målen för att genomföra Parisavtalet är ”ett grönare och koldioxidsnålare Europa genom ren och rättvis energiomställning, gröna och blå investeringar, den cirkulära ekonomin, klimatanpassning, riskförebyggande och riskhantering”. Avsikten är att hänföra en betydande del av sammanhållningsfinansieringen till det politiska målet ett Grönare Europa.

I Europeiska rådets slutsatser i oktober 2019 gavs som riktlinjer att EU fortsätter som vägvisare vid omställningen till en samhälleligt rättvis grön ekonomi. Dessutom bekräftade Europeiska rådet i sina slutsatser i december 2019 målet för en klimatneutral union till 2050 i enlighet med målen i Parisavtalet. Rådet bekräftade även principen om anpassat stöd via mekanismen för en rättvis omställning för de regioner och sektorer som påverkas mest av omställningen och betonade att omställningen till ett klimatneutralt samhälle bör ske rättvist och socialt balanserat med beaktande av medlemsländernas olika utgångspunkter.

Kommissionen gav den 11 december 2019 ett meddelande om den europeiska gröna given, i vilket den presenterade sin plan för Europas nya tillväxtpolitik. För att nå det fastställda målet för ett klimatneutralt EU till 2050 föreslogs i programmet en mekanism för rättvis omställning som omfattar Fonden för en rättvis omställning. Kommissionen offentliggjorde meddelandet 14 januari 2020: Ett hållbart Europa – investeringsplanen för den europeiska gröna given. Investeringsplanen för den europeiska gröna given och mekanismen för rättvis omställning är en del av Europas gröna investeringsprogram och utgör investeringspelaren i programmet. Statsrådets kansli och finansministeriet har den 31 januari 2020 skrivit E-brev till riksdagen om investeringsplanen för den europeiska gröna given.

Mekanismen för rättvis omställning inriktas på de regioner och sektorer som påverkas mest av omställningen på grund av sitt beroende av fossila bränslen, inklusive kol, torv och oljeskiffer, eller växthusgasintensiva industriella processer. Mekanismen för en rättvis omställning kompletterar den finansiering som beviljas ur EU:s andra instrument, till exempel Europeiska regionala utvecklingsfonden, härafter ’ERUF’ och Europeiska socialfonden+, härafter ’ESF+’.

U 2/2020 rd

Mekanismen för en rättvis omställning kommer att bestå av tre finansieringskällor:

1. Fonden för en rättvis omställning, här efter ”FRO-fonden”,
2. InvestEU-programmet för en rättvis omställning för att locka privata investeringar och
3. lånefaciliteten för den offentliga sektorn som genomförs med EIB och stöds ur EU:s budget.

Kommissionens mål är att uppbåda investeringar på sammanlagt över 100 miljarder euro.

Kommissionen gav 14 januari 2020 ett lagstiftningsförslag om sammanhållningspolitikens roll i stödet av omställningen. Genom förslagen ändras kommissionens förslag av den 30 maj 2018 till en allmän förordning om fonder med delad förvaltning (COM(2020) 22 final) och Fonden för en rättvis omställning (COM(2020) 23 final) inrättas. Fonden för en rättvis omställning kommer att vara inriktad på att öka den ekonomiska diversifieringen i de territorier som påverkas mest av klimatomställningen och på kompetenshöjning och aktiv inkludering av arbetstagare och arbetssökande i dessa territorier. Samtidigt ändras den allmänna förordningens tillämpningsområde genom att tillägga justeringar som gäller genomförandet av Fonden för en rättvis omställning. Förslaget om inrättande av Fonden för en rättvis omställning och det tidigare förslaget till ändring av den allmänna förordningen om fonder med delad förvaltning kompletterar varandra och bildar tillsammans den föreslagna rättsliga ramen för programperioden 2021–2027 som ska stödja territorier som står inför allvarliga socioekonomiska utmaningar till följd av omställningen till en klimatneutral ekonomi i unionen. Förslagen kompletterar de fondspecifika förslag och förslag till allmänna förordningar som har givits om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden och om vilka skrivelsen U 78/2018 rd tidigare har givits till riksdagen. För att säkerställa den ömsesidiga konsekvensen ges därför en promemoria om bägge förslagen i en gemensam U-skrivelse.

Förslagen är en del av en mer omfattande åtgärdshelhet i EU:s fleråriga budgetram för programperioden 2021–2027. Förslaget till Fonden för en rättvis omställning kompletterar de förslag som gäller den följande fleråriga budgetramen. I samband med förhandlingarna om budgetramen kommer ett separat ställningstagande att tas till den dimensionering av finansieringen som kommissionens förslag omfattar.

2 Huvudsakligt innehåll

2.1 Fonden för en rättvis omställning

Kommissionen föreslår ett stöd på sammanlagt 7,5 miljarder euro (i 2018 års priser) till Fonden för en rättvis omställning ur EU:s fleråriga budget för 2021–2027 (rubrik 3 Naturresurser och miljö). Finansieringen kompletterar sammanhållningspolitikens övriga budgetåtaganden i rubrik 2. Syftet är att anvisa 7,5 miljarder euro i ny EU-finansiering till Fonden för en rättvis omställning, som kompletterar kommissionens förslag om följande fleråriga budgetram.

U 2/2020 rd

Målet med Fonden för en rättvis omställning, härefter ”FRO-fonden”, är att stödja territorier som står inför allvarliga socioekonomiska utmaningar till följd av omställningen till en klimatneutral ekonomi i unionen till 2050.

Målet är att lindra de negativa effekterna av klimatomställningen genom att stödja de territorier och arbetstagare som påverkas allra mest av omställningen. I enlighet med det särskilda FRO-målet bör åtgärder som får stöd från FRO direkt bidra till att mildra konsekvenserna av omställningen genom att finansiera en diversifiering och modernisering av den lokala ekonomin och genom att dämpa de negativa konsekvenserna för sysselsättningen.

EU:s samtliga medlemsstater kunde motta stöd ur fonden för en rättvis omställning med beaktande av omställningens omfattning, samhälleliga utmaningar samt medlemsstatens ekonomiska utvecklingsnivå. I varje medlemsstat skulle stödet inriktas på de territorier och sektorer som påverkas mest av omställningen, eftersom de är beroende av fossila bränslen eller koldioxidintensiva processer.

Finansieringen består huvudsakligen av stöd för de territorier som påverkas mest negativt, sett till de ekonomiska och sociala konsekvenserna av omställningen, särskilt vad gäller förväntade förluster av arbetstillfällen och omvandlingen av produktionsprocesserna i de industriella anläggningar som har den högsta växthusgasintensiteten. De specifika användningsområdena för stödet definieras i artikel 4 i förordningen och motsvarar huvudsakligen strukturfondernas stödberättigade åtgärder, för vilka stöd annars också kan beviljas ur ERUF- och ESF-programmen.

Samtliga medlemstater, men inte samtliga territorier, kan stödjas ur FRO-fonden. Medlemsstaterna bör specificera de territorier som påverkas mest av omställningen till en klimatneutral ekonomi och till vilka stödet ur Fonden för en rättvis omställning koncentreras. Ett särskilt mål ska fastställas för fonden. Samtidigt förutsätts att varje land överför en del av sin ERUF- och ESF+-budget till Fonden för en rättvis omställning. Åtgärderna kan genomföras i ett gemensamt program för de tre fonderna inom ramen för målet Investering för sysselsättning och tillväxt. Alternativt kan ett eget specialprogram för FRO-fondens stöd inrättas.

2.2 Fördelningsmetod för medlen i Fonden för en rättvis omställning

Enligt kommissionens förslag är Finlands andel av medlen i Fonden för en rättvis omställning 164,8 miljoner euro, dvs. ca 2,2 procent av de totala medlen i fonden för perioden 2021–2027. Medlen i Fonden för en rättvis omställning bör utökas minst 1,5 gånger med medel ur ERUF och ESF+. Dessutom ska nationell delfinansiering hänföras till fonden i enlighet med reglerna för sammanhållningspolitikens fonder. Enligt kommissionens uppskattning är den totala finansieringen i Finland för Fonden för en rättvis omställning 749 miljoner euro. Enligt preliminära bedömningar är EU:s finansieringsdel således ca 412 miljoner euro och den nödvändiga nationella offentliga och privata medfinansieringen ca 337 miljoner euro.

Fördelningsmetoden för medlen i Fonden för en rättvis omställning beaktar de ekonomiska och sociala konsekvenser som anknyter till omställningen. Fördelningsmetoden för medlen grundar sig på fem viktade kriterier (vikten i parentes):

U 2/2020 rd

- i. Växthusgasutsläpp från koldioxidintensiva industrianläggningar i NUTS2-regioner (49 procent)
- ii. Sysselsättning inom kol- och brunkolsutvinning (25 procent)
- iii. Sysselsättning i industrin i koldioxidintensiva NUTS2-regioner (25 procent)
- iv. Torvproduktion (0,95 procent)
- v. Produktion av oljeskiffer (0,05 procent)

Med en koldioxidintensiv region avses ett område där växthusutsläppen i förhållande till industrins bruttomervärde är minst dubbelt så höga i förhållande till EU27-genomsnittet. Fördelningsmetoden ska även definiera en övre gräns så att ingen medlemsstat får mer än 2 miljarder euro samt en nedre gräns på 6 euro per capita för hela den sju år långa finansieringsperioden. För att säkerställa att medlen styrs till de mindre utvecklade medlemsstaterna justeras medlemsstaternas förvärv dessutom enligt en koefficient som grundas på bruttonationalprodukten.

De största stödmottagarna ur Fonden för en rättvis omställning är Polen (2 mrd euro), Tyskland (877 miljarder euro) och Rumänien (757 miljarder euro). Finlands andel är enligt kommissionens förslag cirka 165 miljarder euro. Finlands andel består av växthusgasutsläpp från industrianläggningar i koldioxidintensiva områden (61 procent), sysselsättning i industrin (22 procent) och torvproduktion (17 procent). Det totala medlen i Fonden för en rättvis omställning och den medlemsstatsspecifika kalkylmässiga allokeringen kommer att behandlas vid förhandlingarna om budgetramhelheten. Finlands andel är bunden till de eventuella ändringar av fondens totala medel eller fördelningsmetoden som fastställs vid förhandlingarna.

De medlemsstatsspecifika medlen i FRO-fonden i enlighet med kommissionens förslag:

2.3 Programmens beredning, innehåll och godkännande

| Medlemsstat | Miljoner euro (i 2018 års priser) | Euro per capita |
|-------------|-----------------------------------|-----------------|
| Belgien | 68 | 6,0 |
| Bulgarien | 458 | 65,0 |
| Tjeckien | 581 | 54,7 |
| Danmark | 35 | 6,0 |
| Tyskland | 877 | 10,6 |
| Estland | 125 | 94,9 |
| Irland | 30 | 6,2 |
| Grekland | 294 | 27,3 |
| Spanien | 307 | 6,6 |
| Frankrike | 402 | 6,0 |
| Kroatien | 66 | 16,0 |
| Italien | 364 | 6,0 |
| Cypern | 36 | 41,4 |

U 2/2020 rd

| | | |
|-------------------|--------------|-------------|
| Lettland | 68 | 35,0 |
| Litauen | 97 | 34,4 |
| Luxemburg | 4 | 6,0 |
| Ungern | 92 | 9,4 |
| Malta | 8 | 17,3 |
| Nederländerna | 220 | 12,8 |
| Österrike | 53 | 6,0 |
| Polen | 2 000 | 52,7 |
| Portugal | 79 | 7,7 |
| Rumänien | 757 | 38,8 |
| Slovenien | 92 | 44,3 |
| Slovakien | 162 | 29,8 |
| Finland | 165 | 29,9 |
| Sverige | 61 | 6,0 |
| Sammanlagt | 7 500 | 17,0 |

I de territoriella planerna för en rättvis omställning bör varje medlemsstat tillsammans med sina parter ange de territorier som drabbas mest negativt av omställningen och de åtgärder som ska genomföras i dessa, antingen på landskapsnivå (NUTS3) eller på lägre lokalnivå. På så sätt anvisas det begränsade stödet till de territorier som mest behöver det. Stöd skulle beviljas endast till territorier där det sker en faktisk omställning till en koldioxidsnål ekonomi och därför krävs en detaljerad plan och tidtabell för omställningen i de territorier som mottar stöd. Omställningsplanen ska ange de mål som ska uppnås fram till 2030 och som anknyter till ändring eller avslutande av växthusgasintensiv verksamhet. FRO-fonden stöder endast åtgärder som anknyter direkt till det särskilda mål som fastställs i artikel 2 och som främjar genomförandet av de territoriella planer för en rättvis omställning som har utarbetats i enlighet med artikel 7 i förslaget och modellen i bilaga II.

Stödet som beviljas ur Fonden för en rättvis omställning kommer att grundas på de territoriella planer för en rättvis omställning som kommissionen har godkänt och det kommer att programplaneras inom en eller flera prioriteringar, antingen i program som också får stöd från ERUF, ESF+ eller Sammanhållningsfonden eller också i ett särskilt program som får stöd från Fonden för en rättvis omställning. De territoriella planerna för en rättvis omställning kommer att vara en del av programmen och kommer att antas genom samma kommissionsbeslut som programmet. Planerna ska innehålla en beskrivning av medlemsstatens åtagande när det gäller omställningsprocessen vilken överensstämmer med medlemsstatens nationella energi- och klimatplaner (NECP) och med målet för ett klimatneutralt EU till 2050 och en beskrivning av överensstämmelsen med territoriernas strategier för smart specialisering och andra nationella och regionala strategier samt strategier på EU-nivå, till exempel den europeiska pelaren för sociala rättigheter. De territoriella planerna för en rättvis omställning bör också ange en motivering till de kompletterande medel som förs över från ERUF och ESF+.

Stödberättigade åtgärder skulle räknas upp uttömmande i artikel 4 till förslaget till FRO-förordning. Dessa är mer begränsade än de åtgärder som är stödberättigade ur andra fonder i enlighet med sammanhållningspolitikens föreslagna bestämmelser. En central skillnad i jämförelse med ERUF- och ESF-åtgärder är att den fond som ska inrättas även kan stöda storföretagens produktionsrelaterade investeringar i de a- och c-områden som omfattas av de territoriella statsstödskartor som avses i artikel 107 i EUF-fördraget samt även den industri som fungerar inom utsläppshandelssektorn, ifall dessa investeringar är motiverade och har specificerats i de territoriella planer för en rättvis omställning som har godkänts av kommissionen. Planerna ska granskas i mellanutvärderingen 2024 och konsekvensen med de nationella energi- och klimatplaner (NECP) som har uppdaterats föregående år ska säkerställas.

Stödets geografiska täckning och de åtgärder som ska genomföras i de utvalda territorierna ska förhandlas fram mellan kommissionen och medlemsstaten. I slutet av februari presenterar kommissionen sin ståndpunkt om vilka territorier och åtgärder stödet ska täcka i varje medlemsstat som en del av landsrapporterna för planeringsterminen för den europeiska ekonomin.

Även stöd ur de övriga instrument som ingår i mekanismen för en rättvis omställning förutsätter att territoriella planer för omställningen utarbetas. Genom dessa InvestEU- och EIB-arrangemang kan även mer omfattande investeringar, bl.a. i energi- och trafikinfrastrukturen samt den sociala infrastrukturen stödjas. Dessa instrument har ett mer omfattande geografiskt tillämpningsområde än FRO-fonden, eftersom de även kan bevilja stöd till projektinvesteringar utanför omställningsplanernas territorier, förutsatt att projekten gynnar de territorier för särskilt stöd som specificeras i omställningsplanerna. Kommissionen har ännu inte utfärdat lagstiftningsförslag om de övriga instrumenten i mekanismen för en rättvis omställning.

2.4 Det s.k. ändrade förslaget till en allmän förordning om fonder med delad förvaltning

Samma bestämmelser som tillämpas på strukturfondsprogrammen tillämpas huvudsakligen även på Fonden för en rättvis omställning. Den nya fonden inkluderas i den allmänna förordningen om fonder med delad förvaltning i egenskap av den åttonde fonden som omfattas av förordningen. Genom kommissionens ändrade förslag till en s.k. allmän förordning om delad förvaltning justeras kommissionens förslag COM(2018) 375 så att den nya sammanhållningspolitiska fond som inrättas likställs med strukturfonderna och omfattas av de allmänna bestämmelser och finansieringsbestämmelser som gäller Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden plus, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden under programperioden 2021–2027, frånsett de undantag som särskilt föreskrivs i den fundspecifika FRO-förordningen.

2.5 Till kommissionen överförd behörighet att ge delegerade akter och kommittéförfarande

Det föreslås att man med stöd av artikel 290 i EUF-fördraget överför till kommissionen behörighet att ge delegerade akter när det gäller ändring av de gemensamma output- och resultatindikatorerna som ingår i bilaga III i förslaget till FRO-förordning.

3 Förslagets rättsliga grund och förhållande till subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

I enlighet med artikel 174.1 i kommissionens EUF-fördrag ska unionen utveckla och fullfölja verksamhet för att stärka sin ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning. Unionen ska särskilt sträva efter att minska skillnaderna mellan de olika territoriernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna.

Fonden för en rättvis omställning grundas på artikel 175 i EUF-fördraget, i vilken unionen uppmanas att genom de åtgärder som den vidtar genom strukturfonderna, EIB och andra befintliga finansieringsorgan stöda uppnåendet av de mål som fastställs i artikel 174.

I artikel 175.3 i EUF-fördraget föreskrivs att om särskilda åtgärder behöver vidtas utanför fonderna och utan att det påverkar tillämpningen av de åtgärder som det beslutats om inom ramen för unionens övriga politik, får Europaparlamentet och rådet besluta om sådana särskilda åtgärder i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.

Vad gäller den rättsliga grunden ska tillräckligheten hos den föreslagna artikeln 175.3 i EUF-fördraget för att grunda den nya fonden utredas.

Statsrådet anser att förslagen följer proportionalitets- och subsidiaritetsprincipen.

Lagstiftningsförslagen behandlas genom ordinarie lagstiftningsförfarande.

4 Förslagets konsekvenser för Finland

Kommissionens förslag till förordning innebär en fortsättning av den programbaserade och på medlemsstaternas och kommissionens gemensamma förvaltning baserade sammanhållningspolitiken med ett nytt instrument under den kommande programperioden. Samtidigt innebär förslaget för programperioden 2021–2027 minskad finansiering för de beredda strukturfondsprogrammen och omprövning av användningsområdet för programmedlen, eftersom kommissionen föreslår en delvis överföringsskyldighet till FRO-fonden av de medlemsstatsspecifika ERUF- och ESF-anslag som ska reserveras för strukturfondsprogrammen.

I enlighet med kommissionens förslag är Finlands andel 164,8 miljoner euro, dvs. ca 2,2 procent av de totala medlen i fonden. Utifrån kommissionens bedömningar är Finlands andel av den nya fonden rätt gynnsam vad gäller Finlands nettobetalingssituation. Enligt kommissionens uppskattning är den totala finansieringen i Finland för Fonden för en rättvis omställning (inklusive den nationella delfinansieringen) 749 miljoner euro.

4.1 Konsekvenser för grundlagen och Ålands ställning

Landskapet Åland utformar egna program som det själv förvaltar.

5 Andra medlemsstaters ståndpunkter

Förslagen har presenterats i rådet men den detaljerade behandlingen har ännu inte inletts.

Sammanhållningsländerna betonar att inrättandet av Fonden för en rättvis omställning inte får innebära en de facto minskning av medlen i Europeiska regionala utvecklingsfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska socialfonden+. Flera nettobetalarländer betonar behovet av att omfördela EU-medlen innanför budgetramen.

6 Nationell behandling och behandling inom Europeiska unionen

Den region- och strukturpolitiska sektionen som är underställd EU-kommittén med stor sammansättning (EU4) 30 januari 2020 och skriftlig framställning i reducerad sammansättning 3 – 4 februari 2020.

Skriftlig framställning i MFF-ledningsgruppen 4–5 februari 2020.

EU-ministerutskottet 7 februari 2020.

Vad gäller den ändrade allmänna förordningen även behandlingen av kommissionens ursprungliga förslag U 78/2018 rd – SuVL 12/2018 rd.

Under senaste sammanträdesperiod föreslog Europaparlamentet inrättande av Fonden för en rättvis omställning till ett belopp på 4,8 miljarder euro, innan kommissionen i maj 2018 gav sitt förslag till EU:s fleråriga budgetram. Den föregående kommissionen inkluderade inte förslagen i sina lagstiftningsinitiativ.

Europaparlamentets behandling av kommissionens förslag till FRO-fond av den 14 januari 2020 är i beredningsskedet och de föredragande har ännu inte utnämnts. Utskottet för regional utveckling REGI är ansvarigt utskott (2020/0006/COD).

Bägge lagstiftares ståndpunkter vad gäller det s.k. förslaget till allmän förordning om sammanhållningspolitikens fonder och om ERUF- och ESF+-fonden har bekräftats utifrån de förslag som kommissionen utfärdade i maj 2018. Trepartsförhandlingarna pågår.

Rådet och EP har bekräftat ett gemensamt mål för tidtabellen för behandlingen av de lagstiftningsförslag som gäller Fonden för en rättvis omställning, enligt vilken bägge bekräftar sin ståndpunkt senast i slutet av juni. Trepartsförhandlingarna kan inledas under andra hälften av 2020 under Tysklands ordförandeperiod.

7 Statsrådets ståndpunkt

Finland understöder målet för en omställning till en klimatneutral ekonomi i Europa 2050. Finland anser att det är en stor utmaning, men samtidigt även en möjlighet. Finland betonar att omställningen till en klimatneutral ekonomi även skapar betydande affärsmöjligheter. Finland

betonar att sammanhållningspolitiken är EU:s centrala finansieringsinstrument för att främja hållbar tillväxt, sysselsättning och kompetens inom hela unionen. Genom sammanhållningspolitiken kan privat finansiering av gröna värden påskyndas.

Statsrådet välkomnar i princip kommissionens förslag gällande stödet av en rättvis omställning. Finland anser att det är viktigt att man med hjälp av Fonden för en rättvis omställning stöder EU:s omställning till klimatneutralitet till 2050, och att man även bidrar till ett mer ambitiöst mål för EU:s utsläppsminskning till 2030. Finland anser att stöd ur Fonden för en rättvis omställning bör förutsätta att den medlemsstat som mottar stödet har förbundit sig att uppnå klimatneutralitetsmålet till 2050. Det är viktigt att EU:s budget stöder en rättvis omställning i samtliga medlemsstater. För att Europas mål koldioxidneutralitet ska uppnås behövs mångsidiga åtgärder på regional och lokal nivå för att säkerställa en kontrollerad omställning som beaktar utsläppsminskningens sociala, ekonomiska, regionala, hälsomässiga och miljömässiga konsekvenser. De territoriella omställningsplaner som kommissionen har föreslagit kompletterar de nationella energi- och klimatplanerna samt främjar beredningen av kommunernas och regionernas planer för koldioxidneutralitet och verkställande av klimatåtgärder. Genomförandet av Fonden för en rättvis omställning i medlemsstaterna som en del av de strukturprogram som genomförs i samarbete med andra parter samt den nationella delfinansieringen stöder ägarskap och förbindelse till åtgärderna.

Förutom de medel som hänförs till den nya fonden föreslår kommissionen att en del av finansieringen ur Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden till varje medlemsstat ska överföras till den nya fonden. Statsrådet stöder preliminärt kommissionens förslag, eftersom det kan hjälpa att inrikta sammanhållningspolitikens finansiering till åtgärder som är i linje med unionens centrala prioriteringar. Statsrådet anser att den helhet som bildas av de olika finansieringskällorna bör beaktas vid inriktandet.

Bedömningen av förslaget till förordning fortsätter liksom förhandlingen av mera detaljerade ståndpunkter. Finlands ståndpunkter är preliminära och kommer att preciseras när behandlingen av lagstiftningsförslagen framskrider och finansieringslösningarna preciseras. I detta skede verkar fördelningsmetoden för medlen i Fonden för en rättvis omställning gynnsam för Finlands del. Frågan omfattar dock osäkerhetsfaktorer och om dem behövs mer information.

I samband med förhandlingarna om budgetramen kommer ett separat ställningstagande att tas till den dimensionering av finansieringen som kommissionens förslag omfattar.

Beslut om finansieringen av statsbudgeten fattas när planen för den offentliga ekonomin och statsbudgeten bereds. Den statliga finansiering som åtgärderna kräver genomförs inom ramarna för statsbudgeten, vid behov genom att ändra allokeringen av anslagen.